

Бачик Тетяна
студентка магістратури
Рудик Володимир
к.е.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ НАСЕЛЕННЮ В УКРАЇНІ

Відродження та економічне зростання будь-якої країни передбачає необхідність вирішення соціальних проблем. У важких економічних умовах формується Україна як соціальна держава. Однак цей складний шлях соціального розвитку пройшла більшість країн світу.

Розбудова соціальної моделі розвитку молодого незалежного України на засадах ринкової економіки має вирішальне значення для існування країни як соціальної держави. Проте вважаємо, що надалі недооцінка важливості вирішення соціальних проблем, котрі мають місце і до теперішнього часу, може призвести до соціального невдоволення та врешті-решт до розвалу країни.

Успіхи у становленні соціальної держави визначають для України і входження її у світове співтовариство, інтеграцію в європейські структури. Зростання бідності, корупції, веде до поглиблення міжнародної ізоляції країни. І, навпаки, підвищення добробуту громадян – ключ до реального визнання країни як повноправного партнера у світовому співтоваристві.

Складовою частиною соціальної ринкової економіки є соціальний захист населення. Завдання України полягає в тому, щоб здійснюючи перетворення у напрямку економічного зростання, забезпечити належний рівень життя для своїх громадян.

В умовах створення вільного економічного простору та свободи дій для успішної і творчої діяльності конкретної особи соціальна допомога окремим категоріям громадян створює фундамент для досягнення добробуту всіх членів суспільства. Успішне входження України у міжнародне співтовариство, її активна участь в інтеграційних процесах, безпосередньо залежить від характеру та рівня вирішення нею власних проблем у соціально-економічній сфері.

Таких проблем в Україні нагромадилось чимало. Більше двох третин населення нашої держави живе на рівні, що за світовими стандартами вважається нижче середнього. Не виконується конституційна норма щодо рівня забезпечення громадян, соціальні виплати яких є єдиним джерелом їхніх доходів. Окремі соціальні виплати є надто мізерними і мають чисто символічне значення.

Невирішеність соціальних питань та зuboжіння значної частини населення, великі суми заборгованості із заробітної плати, соціальних виплат та пенсій, вимушені простої значної частки виробництва й відповідно приховане та зареєстроване безробіття, загострення демографічної ситуації, стагнація медицини, сфери послуг, освіти, науки та культури, високий рівень корупції та злочинності — все це реальності нашого сьогодення, які однозначно доводять: соціальна

ситуація в країні лишається складною.

Одним з механізмів гармонізації відносин та поєднання суспільних інтересів є соціальний захист. Соціальний захист – це комплекс заходів, що здійснюються державою у різних сферах діяльності, які забезпечують доступ кожного члена суспільства до мінімально необхідного комплексу соціальних благ, сприяючих подоланню соціальної нерівності та підтримки найбільш уразливих верств населення, сімей, громадян [2, с.64].

Основу соціальних виплат населенню в Україні становлять соціальні допомоги. Тобто тим громадянам, хто опинився в бідному чи злиденному становищі, надається соціальна допомога – у грошовій або натуральній формах (безплатні товари та послуги).

Соціальна допомога – це система соціально-економічних заходів, що гарантують:

- матеріальне забезпечення громадян у старості, у період тимчасової непрацездатності, при втраті годувальника в родині;
- забезпечення допомогою і надання пільг жінкам-матерям, родинам з порівняно низькими середнім доходом тощо.

Світовий досвід, який знайшов відображення в соціальній політиці України, виробив такі основні складові організації державних соціальних допомог: допомога сім'ям з дітьми; допомога малозабезпеченим сім'ям; допомога особам, які є інвалідами.

Основними видами соціальної допомоги, які нині надаються органами соціального захисту населення в Україні, є:

1. Допомога сім'ям з дітьми:

- допомога у зв'язку з вагітністю та пологами;
- одноразова допомога при народженні дитини;
- допомога по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;
- допомога малозабезпеченим сім'ям;
- державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям;

2. Державна соціальна допомога інвалідам та дітям-інвалідам

3. Допомога малозабезпеченій особі, яка проживає разом з інвалідом I чи II групи психічного розладу, на догляд за ним;

4. Додаткова допомога на поховання.

Окрім них, існують ще й програми соціальних послуг (так звані спеціальні програми соціальної допомоги), які виконуються шляхом надання готівкових коштів або ж послуг типу «допомога вдома». Значним соціальним актом є безготівкові субсидії населенню для відшкодування витрат на: оплату житлово-комунальних послуг; придбання скрапленого газу, твердого і пічного побутового (рідкого) палива та оплату житлово-комунальних послуг; оплату природного газу, спожитого на індивідуальне опалення, та житлово-комунальних послуг [3, с.151].

Субсидія – це адресна безготівкова допомога сім'ї, яка надається на погашення витрат з оплати житлово-комунальних послуг. Субсидія призначається одному з зареєстрованих членів домогосподарства, на якого

відкрито особовий рахунок.

Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 28 лютого 2015 року № 106, якою з 1 травня 2015 року запроваджуються спрощені умови отримання житлової субсидії [1].

Право на призначення субсидії мають сім'ї, у яких розмір плати за житлово-комунальні послуги у межах норм споживання (норми дивіться нижче), з урахуванням пільг, перевищує обсяг визначеного Кабінетом Міністрів України обов'язкового платежу.

Розмір обов'язкового платежу визначається для кожного домогосподарства індивідуально в залежності від сукупного доходу.

На сучасному етапі удосконалення системи фінансування соціальних виплат є цілий ряд невирішених проблем, пов'язаних із наявністю фінансових можливостей бюджетів місцевого самоврядування. Через відсутність коштів надання соціальних послуг у ряді населених пунктів не проводиться, а якщо і проводиться, то за рахунок коштів громадян і у зовсім незначних сумах із місцевих бюджетів. Разом з тим, отримання на ці виплати міжбюджетного трансферту або врахування цієї категорії видатків при визначенні обсягу закріплених доходів місцевих бюджетів дасть можливість значно ефективніше використовувати бюджетні кошти.

Список використаних джерел

1. Нові правила отримання субсидій на послуги ЖКГ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.i-law.kiev.ua/нові-спрощені-правила-отримання-субс/>
2. Ратников В.П. Социальная защита и рыночные отношения / В. П. Ратников // Вестник социальной работы. – 2013. – №2. – С. 64 – 70.
3. Спікер П. Соціальна політика: теорії та підходи / П. Спікер. – К.: Фелікс, 2000. – 400 с.

